

21. 3. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právnícká osoba jako spotřebitel? Možná ano

Účelem norem upravujících práva a povinnosti spotřebitele je ochrana slabší nepodnikatelské strany před silnější podnikatelskou stranou v uzavírání obchodů. V českém právu jsou normy obsaženy především v občanském zákoníku a zákoně na ochranu spotřebitele.[1] Aktivitou Evropského parlamentu je úprava v této oblasti živá a nově přicházející směrnice budou oblast ještě přetvářet.[2] V následujícím textu zhodnotím, zda by právnícká osoba mohla požívat ochrany spotřebitele, a přidám exkurz do platné španělské právní úpravy.

Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

Spotřebitel je v českém právu definován v § 419 občanského zákoníku jako *každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná*. V zákoně č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele, je pro účely zákona *spotřebitelem fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání*.

Definice ze stěžejní spotřebitelské směrnice 1999/44/ES, čl.1.2.a: každá fyzická osoba, která ve smlouvách spadajících do oblasti působnosti této směrnice jedná za účelem, který nelze považovat za její profesní nebo obchodní činnost.

Za spotřebitele je tedy považován subjekt, který naplňuje kumulativně podmínku fyzické osoby a realizuje aktivity spočívající v nepodnikatelské činnosti. Ještě v roce 2010 byla za spotřebitele považována v českém právu i právnícká osoba. Novelou zákona č. [155/2010](#) Sb. s účinností od 1. 8. 2010 však zůstalo privilegium ochrany spotřebitele rezervováno výlučně pro fyzické osoby. Česká republika se tak drží užšího vymezení spotřebitele jako fyzické osoby a nepřipouští rozšíření ochrany na jinou právníckou osobu. Toto paradigma vnímání spotřebitele na úrovni EU bylo Evropským soudním dvorem potvrzeno v případech Idealservice[3] a Di Pinto,[4] kdy nepřiznalo ochranu spotřebitelských norem právnícké osobě, přestože jednala mimo obchodní či podnikatelský rámec.

Jednotlivé členské státy mohou v rámci harmonizace norem členských právních řádů se směrnicemi daný okruh upravit i jinak, tedy není stanoven explicitní zákaz rozšiřovat okruh spotřebitelů. Příkladem je Španělské království, kde ochranu norem spotřebitele může užívat i právnícká osoba.

Jednak ve španělské ústavě ve článku 51: *Orgány veřejné správy musí zaručit ochranu spotřebitelů a uživatelů, která prostřednictvím účinných postupů, chrání jejich bezpečnost, zdraví a legitimní ekonomické zájmy*. [5] V ústavě není nijak rozlišováno mezi fyzickou a právníckou osobou, ale je jednoznačně deklarována ochrana těchto vztahů. Ochrana španělských spotřebitelů je dále rozvedena ve speciálním zákoně na ochranu spotřebitele, který zapracovává i příslušné evropské směrnice o spotřebiteli. V článku 3 Decreto Real z 1/2007: *Obecný pojem spotřebitele a uživatele: Pro účely této normy a s výhradou výslovných ustanovení třetí a čtvrté knihy, jsou spotřebiteli či*

uživateli fyzické osoby, které jednájí mimo jejich obchodní, podnikatelské nebo profesní aktivity. Pro účely tohoto zákona jsou za spotřebitele považovány také právnické osoby a subjekty bez právní subjektivity, které jednájí bez úmyslu dosažení zisku mimo oblast obchodní nebo podnikatelské aktivity.[6] Právnická osoba může být považována za spotřebitele nebo uživatele, neboť pro toto zařazení není rozhodující právní forma kupujícího, ale účel, za kterým se koupě uskutečňuje.

Význam rozšíření práv spotřebitele i na některé další právnické osoby má své opodstatnění a domnívám se, že nebude v rozporu s veřejným zájmem. V obchodních vztazích vystupují některé subjekty, které by si ochranu jako spotřebitel zasloužili, i když naplňují podmínku spotřebitele jen z 50%. Uvažuji o situaci různě konstituovaných právnických osob, například spolků, neziskových organizací, start-up společností, malých podniků, ale i státních vzdělávacích a výzkumných organizací. Kupní smlouvu s obchodníky a podnikateli uzavírají jako právnická osoba, ale ve vztahu ke kupovanému zboží a jeho hodnotě vystupují jako fyzická osoba a koncový uživatel. V pozici spotřebitele by pak mohly spoléhat například na delší záruku nebo lepší právní postavení v případných právních sporech.

Při posouzení otázky, zda v závazkovém vztahu vystupuje účastník jako spotřebitel, je třeba přihlížet ke všem okolnostem vzniku závazkového vztahu a ctít ujednání ve smlouvě. V případě, kdy dohodou účastníků obchodního závazkového vztahu si strany ve prospěch kupujícího sjednají, že smluvní vztah se bude řídit i normami o spotřebiteli, bude právnická osoba, reprezentovaná uživatelem, požívat ochrany jako spotřebitel.

Mgr. Libor Pavlíček,
advokátní koncipient

[MORENO VLK & ASOCIADOS](#)

advokátní kancelář

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736

Fax: +420 224 818 736

e-mail: paha@moreno-vlk.eu

[1] Zákon č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele

[2] Nové návrhy ohledně právní úpravy norem o spotřebiteli jsou mj. obsahem Zelené knihy.

[3] ESD, 22.11.2001, spojené případy C-541/99 a C-542/99, Idealservice, paragraf 17.

[4] ESD, 14.3.2003, C-361/89, Patrice Di Pinto, paragraf 19 a 23.

[5] Constitución nacional de 1978, artículo 51: Los Poderes Públicos garantizarán la defensa de los consumidores y usuarios, protegiendo, mediante procedimientos eficaces, la seguridad, la salud y los legítimos intereses económicos de los mismos

[6] Real Decreto Legislativo 1/2007, de 16 de noviembre, artículo 3: Artículo 3 Concepto general de consumidor y de usuario: A efectos de esta norma y sin perjuicio de lo dispuesto expresamente en sus libros tercero y cuarto, son consumidores o usuarios las personas físicas que actúen con un propósito ajeno a su actividad comercial, empresarial, oficio o profesión. Son también consumidores a efectos de esta norma las personas jurídicas y las entidades sin personalidad jurídica que actúen sin ánimo de lucro en un ámbito ajeno a una actividad comercial o empresarial.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)